

Wegwijzer

voor begeleiders in de gehandicaptensector tijdens de coronacrisis

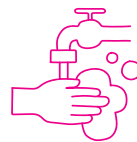
versie 4 maart 2021

1. Over deze wegwijzer

2. Over het coronavirus

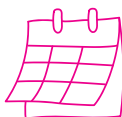
3. Verspreiding voorkomen

4. Praten met de cliënt

5. Spanning, angst of agressie bij de cliënt

6. Een zinvolle dag binnenshuis

7. Familie betrekken en ondersteunen

8. Omgaan met rouw en palliatieve zorg

9. Zorg op afstand

10. Zorgen voor jezelf

11. Verzorging en verpleging

12. Mondkapje dragen

13. Vaccineren

14. Het coronaloket

15. Kennisplein Gehandicaptensector

Alle (praktische) informatie over corona vind je op het Kennisplein Gehandicaptensector

Mede mogelijk gemaakt door de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland

Wegwijzer

voor begeleiders in de gehandicaptensector tijdens de coronacrisis

1. Over deze wegwijzer

De uitbraak van het coronavirus (COVID-19) vraagt veel van de zorg. Alles wat normaal was, is dat ineens niet meer. Dat maakt dat er andere vragen en behoeften leven, ook bij mensen met een beperking en hun begeleiders. Iedere zorgorganisatie heeft inmiddels eigen beleid rond het coronavirus ontwikkeld. Deze wegwijzer is bedoeld als aanvulling. Het geeft begeleiders snel inzicht in de meest gestelde vragen en verwijst naar goede bronnen met antwoorden. Dit is versie 2 van de wegwijzer gemaakt in november 2020.

Om het kort en overzichtelijk te houden, schrijven we 'Kennisplein Gehandicaptensector' steeds als 'kpgs.nl'. Ook hebben we de informatie noodgedwongen beperkt. Tegelijkertijd realiseren we ons dat dit een gevarieerde sector is met veel verschillende doelgroepen en ondersteuningsgebieden die nu misschien niet allemaal aan bod komen. Dus wil je meer weten over een onderwerp of op de hoogte blijven van de laatste ontwikkelingen? Houd dan het www.kennispleingehandicaptensector.nl in de gaten. Elke dag vind je daar nieuwe informatie. Kennis, inzichten en goede voorbeelden van anderen waar jij je voordeel mee kunt doen.

Heb je zelf goede voorbeelden, vragen of suggesties? Deel ze dan met ons via het [invulformulier](#) van het coronaloket.

Wegwijzer

voor begeleiders in de gehandicaptensector tijdens de coronacrisis

2. Over het coronavirus Wat moet je weten?

Het virus en de maatregelen

- Informatie over het [virus en de ondersteuning](#) van mensen met een beperking op [kpgs.nl](#).
- Veelgestelde vragen en video's op de [website van RIVM](#) en informatie voor zorgverleners buiten ziekenhuizen.
- Voor de tweede golf van COVID-19 besmettingen is een [routekaart](#) opgesteld met de algemene regels in Nederland.

Handelen bij (vermoedens van) besmetting

- Volg de afspraken van jouw organisatie of afdeling. Werk je ambulant? Gebruik dan het [protocol](#) van de thuiszorg. Dit is ook passend voor de gehandicaptensector.

Wanneer testen?

- Medewerkers in de directe zorg die verkouden zijn en/of hoesten en geen koorts hebben, kunnen worden getest. Volg de updates van RIVM over de [inzet en testbeleid](#).
- Lees ook de RIVM Aandachtspunten rondom de inzet [kwetsbare medewerkers](#).

Wegwijzer

voor begeleiders in de gehandicaptensector tijdens de coronacrisis

3. Verspreiding voorkomen Wat moet je weten?

Hygiënisch werken hoort bij goede zorg. Nu nog meer dan anders. Soms is het nodig om extra persoonlijke beschermingsmaatregelen te nemen.

- Lees de [instructie voor het gebruik van persoonlijke beschermingsmaatregelen](#) voor medewerkers in de gehandicaptenzorg (VGN op basis van richtlijnen [RIVM](#)).
- Volg de afspraken in je eigen organisatie. Bekijk de pagina over [hygiënisch werken](#) op [kpgs.nl](#) met filmpjes over handen wassen, beschermingsmiddelen gebruiken en algemene tips en voorschriften over persoonlijke hygiëne.
- [Instructievideo](#) voor de juiste volgorde van persoonlijke beschermingsmiddelen. (Zorg voor Beter)
- Het RIVM heeft informatie over hygiënisch werken, voor [kinderen](#) en [volwassenen](#) in de gehandicaptenzorg en voor in de [thuissituatie](#).

Wegwijzer

voor begeleiders in de gehandicaptensector tijdens de coronacrisis

4. Praten met de cliënt Wat moet je weten?

De veranderingen hebben veel invloed op cliënten. Dan is het fijn als je ze goed kunt informeren over het virus, besmetting en hygiëne.

- [Steffie](#) legt moeilijke informatie eenvoudig uit.
- Op de pagina [praten over corona](#) van kpgs.nl vind je posters, praatplaten, pictogrammen, communicatiekaarten en video's van andere organisaties.
- De VGN verzamelt [communicatiemiddelen](#) in begrijpelijke taal.
- De VGN heeft in de [nieuwe handreiking](#) over bezoek en logeren de mogelijkheden op een rijtje gezet. Bekijk ook de [tips](#) om in gesprek te gaan over corona met cliënten met een LVB.
- Ook interessant zijn deze uit het Engels vertaalde [zelfhulpboekjes](#) voor cliënten met een verstandelijke beperking.

Wegwijzer

voor begeleiders in de gehandicaptensector tijdens de coronacrisis

5. Spanning, angst of agressie bij de cliënt

Wat moet je weten?

Mensen met een verstandelijke beperking hebben vaak moeite met de drastische veranderingen in hun dagelijks leven.

- Op de pagina [mentale effecten - cliënten](#) op kpgs.nl vind je tips, kennis en hulpmiddelen om beter om te gaan met de psychologische effecten op cliënten.
- Bekijk deze [hulpkaarten](#) en [werkbladen](#) om angst voor corona en goed in je vel te zitten in corona-tijd te bespreken.
- Door de beschermingsmaatregelen zie je er anders uit waardoor cliënten je misschien niet herkennen. [CCE](#) geeft tips.

Wegwijzer

voor begeleiders in de gehandicaptensector tijdens de coronacrisis

6. Een zinvolle dag Wat moet je weten?

Dagbesteding en naar buiten gaan kan maar beperkt. Hoe kun je cliënten helpen hun dag in te vullen en voldoende te bewegen?

- De VG Innovators hebben een digitaal platform gelanceerd: [Digidagbesteding](#). Je vindt er tips en activiteiten voor zorgmedewerkers, naasten en cliënten.
- 's Heeren Loo geeft [101 tips](#) voor een leuke en leerzame dag met structuur.
- Op de pagina [tips voor activiteiten](#) van kpgs.nl vind je tips en initiatieven over - onder andere - binnen bewegen, vermaak en dagritme.
- De VGN heeft een nieuwe [handreiking](#) uitgebracht over dagbesteding met diverse tips en goede voorbeelden.
- De VGN heeft een speciale pagina met [handige materialen voor een zinvolle dag](#), ook geschikt voor ouders.

7. Familie betrekken en ondersteunen Wat moet je weten?

Ook voor verwanten zijn de veranderingen ingrijpend. Daarom is het belangrijk ook oog voor hen te hebben.

- De [bezoekregeling](#) geeft aan dat bezoek mogelijk moet zijn en dat hierover samen met cliënten en verwanten afspraken worden gemaakt. Zorg dat je deze afspraken kent en duidelijk kunt uitleggen.
- Bekijk ook de [ervaringen van andere zorgorganisaties](#) over bezoek aan cliënten.
- Kunnen niet alle verwanten op bezoek komen? Houd ze dan digitaal op de hoogte (kijk bij het thema Zorg op afstand) of op een andere, creatieve manier.
- Een luisterend oor kan helpen. Mantelzorg NL heeft een [Mantelzorglijn](#) geopend, ook is er de [Luisterlijn](#) (24/7 bereikbaar).
- Op de pagina van [kpgs.nl Ondersteunen van naasten en mantelzorgers tijdens een pandemie](#) zie je meer informatie en tips.
- Hou overbelasting van mantelzorgers in de gaten, kijk op [kpgs.nl](#) bij het [thema informele zorg](#) voor meer tips.

Wegwijzer

voor begeleiders in de gehandicaptensector tijdens de coronacrisis

8. Omgaan met rouw en palliatieve zorg Wat moet je weten?

Cliënten krijgen op verschillende manieren te maken met rouw: verwanten komen minder en dierbaren overlijden.

- Op de pagina [rouw en verlies](#) op kpgs.nl vind je materialen, methoden en tips om met cliënten te praten over rouw.
- De VGN heeft ook een speciale pagina over [palliatieve zorg en rouw](#).

Als een cliënt besmet raakt en niet meer geneest, start de palliatieve zorg

- Op de pagina [palliatieve zorg en corona](#) op kpgs.nl vind je materialen voor deze zorgfase.
- De VGN heeft een [factsheet](#) gemaakt over de stervensfase in coronatijd.
- [Pharos](#) beschrijft hoe je in eenvoudige taal kunt communiceren in de palliatieve fase van een cliënt met corona.

Wegwijzer

voor begeleiders in de gehandicaptensector tijdens de coronacrisis

9. Zorg op afstand Wat moet je weten?

Fysiek contact is vaak niet meer mogelijk. Des te belangrijker dus dat je de digitale mogelijkheden weet te benutten.

- Op de pagina over [zorg op afstand](#) op kpgs.nl vind je digitale hulpmiddelen voor zorg en ondersteuning en om contact tussen cliënten en familie te onderhouden.
- Videobellen kan bijvoorbeeld via [WhatsApp](#). 's Heeren Loo maakte een korte video met uitleg over [videobellen met Whatsapp](#), speciaal voor cliënten.
- Op de [website van de academische werkplaatsen](#) staan manieren om eHealth toe te passen in de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking.
- Op kpgs.nl worden manieren van digitaal contact verzameld en gedeeld. Digitaal op bezoek: zie [digitaal contact voorbeelden en hulpmiddelen](#)

Wegwijzer

voor begeleiders in de gehandicaptensector tijdens de coronacrisis

10. Zorgen voor jezelf Wat moet je weten?

Je vindt het waarschijnlijk vanzelfsprekend om er nu voor je cliënten te zijn. Maar om dat goed te kunnen doen, moet je ook goed voor jezelf en je collega's zorgen.

- Lees de algemene tips over omgaan met de [mentale effecten](#) van corona.
- Lees de [tips en adviezen van het Ministerie van Defensie](#) over de mentale gezondheid van zorgprofessionals.
- Check de [website vergeetjenzelfniet.nu](#) voor tips die aansluiten bij jouw gevoelens en stemming.
- Op de [website extrahandenvoorde zorg.nl](#) staan tips en adviezen voor de mentale gezondheid en veerkracht van medewerkers en teamleiders.
- De VGN heeft tips en manieren om zelf [mentaal sterk](#) te blijven, je kunt er ook je eigen ervaringen delen.
- Neem de tijd om je ervaringen en gevoelens met collega's te delen.

Wegwijzer

voor begeleiders in de gehandicaptensector tijdens de coronacrisis

11. Verzorgende en verpleegkundige handelingen Wat moet je weten?

Misschien heb je er ineens taken bij gekregen. Dan is het handig om te weten waar je protocollen en spoedcursussen kunt vinden over verpleging en verzorging.

- In de [online videotheek](#) van Zorg voor Beter vind je meer dan 300 instructievideo's over de zorg.
- Volg e-learnings op [Free-learning](#).
- Volg de digitale opfriscursussen van [ZorgLeren](#).
- Bij de [VGN Academie](#) vind je spoedcursussen over ondersteuning van de belangrijkste groepen cliënten, bedoeld voor iedereen die tijdelijk meehelpt.

12. Mondkapje dragen Wat moet je weten?

Sinds december 2020 geldt een mondkapjesplicht in Nederland. Voor mensen die geen mondkapje kunnen dragen of op kunnen zetten geldt de plicht niet.

- Alles over de [uitzonderingen mondkapjesplicht voor mensen met een beperking of ziekte](#).
- In [deze download](#) staat het gebruik van een mondkapje in eenvoudige taal en met afbeeldingen.
- Ieder(in) heeft de [meest gestelde vragen](#) over mondkapjes en mensen met een beperking op een rij gezet.
- Iemand die geen mondkapje kan dragen kan een [uitzonderingskaartje](#) invullen of laten invullen. Zo'n kaartje neemt iemand mee om bijvoorbeeld in een winkel te laten zien.

Wegwijzer

voor begeleiders in de gehandicaptensector tijdens de coronacrisis

13. Vaccineren Wat moet je weten?

Vaccineren tegen het coronavirus is in januari 2021 begonnen. Sommige mensen komen eerder aan de beurt dan andere. Dat staat in een tijdspad.

- Lees alles over vaccineren tegen corona op [deze pagina van de rijksoverheid](#).
- Het tijdspad kan veranderen, meer over de laatste stand van zaken vind je [bij de VGN](#).
- De rijksoverheid heeft Steffie gevraagd om twee [toegankelijke infographics](#) te maken over de prik tegen corona, een voor begeleiders en een voor cliënten.
- Bij Vilans vind je allerlei [informatie voor mensen die meer risico lopen](#) en dus extra voorzichtig zijn in coronatijd.

Wegwijzer

voor begeleiders in de gehandicaptensector tijdens de coronacrisis

14. Het coronaloket Wat moet je weten?

Heb je zelf een idee, suggestie of vraag? Denk aan materiaal, tips, verhalen, ideeën om samen te werken, vragen die je beantwoord wilt hebben of kennis die je wilt delen met de sector? Meld het bij het coronaloket!

Op de nieuwe [themapagina](#) op [kpgs.nl](#) vind je een link naar het [invulformulier](#). Alle suggesties komen binnen bij het coronaloket en worden door een deskundige redactie zo snel mogelijk doorgezet naar de juiste expert. We proberen alle inzendingen op te pakken zodat we de zorg zo goed mogelijk kunnen ondersteunen. We kijken steeds goed naar wat haalbaar is. Als het nodig is nemen we contact met je op.

Wegwijzer

voor begeleiders in de gehandicaptensector tijdens de coronacrisis

15. Kennisplein Gehandicaptensector

Kennisplein Gehandicaptensector. Dé plek waar professionals uit de gehandicaptenzorg kennis vinden, delen en elkaar ontmoeten.

Alles over het coronavirus:

www.kennispleingehandicaptensector.nl/coronavirus

www.kennispleingehandicaptensector.nl